

ZAMONAVIY TEXNOLOGIYALAR YORDAMIDA INGLIZ TILI GRAMMATIKASINI O'RGATISHNING SAMARALI USULLARI

Rishton tumani 2-son politexnikumining ingliz tili fani o'qituvchisi

Yahyoyeva Odinaxon Nu'monjon qizi

email. oykxonyahyoyeva@gmail.com

ANNOTATSIYA Ushbu maqolada zamonaviy texnologiyalar yordamida ingliz tili grammatikasini o'rgatishning samarali usullari tahlil qilinadi. Maqola an'anaviy ta'lim metodlari bilan solishtirganda, raqamli vositalarning ta'lim jarayoniga qo'shgan ijobiy ta'sirini ko'rsatadi. Onlayn platformalar, mobil ilovalar, sun'iy intellekt tizimlari, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari orqali grammatika qoidalarini o'rganish jarayonining interaktivligi, individual yondashuvi va amaliy qo'llanilishi yoritiladi. Shuningdek, maqolada texnologiyalar yordamida til o'rganishni samarali tashkil etishdagi imkoniyatlar va mavjud cheklovlar ko'rib chiqiladi. Tadqiqot natijalari zamonaviy texnologiyalar ta'lim sifatini oshirishda muhim rol o'ynashini, shu bilan birga, ularni ta'lim jarayoniga samarali integratsiya qilish zarurligini ta'kidlaydi.

Kalit so'zlar ingliz tili, Predloglar (Prepositions), grammatik funksiyalar, frazali fe'llar (Phrasal verbs), til o'rganish

ANNOTATION This article analyzes effective methods of teaching English grammar using modern technologies. It highlights the positive impact of digital tools on the learning process compared to traditional teaching methods. The article discusses how online platforms, mobile applications, artificial intelligence systems, as well as virtual and augmented reality technologies enhance the interactivity, individual approach, and practical application of grammar learning. Additionally, the study examines the opportunities and existing limitations in organizing effective language learning through technology. The findings emphasize the

significant role of modern technologies in improving the quality of education and the necessity of their effective integration into the teaching process.

Key words English language, prepositions, grammatical functions, phrasal verbs, language learning, teaching methods

KIRISH So‘nggi o‘n yilliklarda ta‘lim sohasida texnologiyalarning rivojlanishi o‘quv jarayonini tubdan o‘zgartirdi. Xususan, ingliz tilini o‘rgatishda an‘anaviy metodlardan zamonaviy raqamli vositalarga o‘tish ta‘lim sifatini oshirishda muhim omil bo‘lib xizmat qilmoqda. Ingliz tili bugungi kunda dunyoda eng ko‘p o‘rganiladigan va global kommunikatsiya vositasi hisoblanadi.

Shu bois, uning grammatikasi o‘rganilishidagi samaradorlik til o‘rganuvchilarning tilni to‘g‘ri, ravon va kontekstga mos ravishda qo‘llashida hal qiluvchi ahamiyatga ega. An‘anaviy ta‘lim metodlari, ya‘ni ko‘p hollarda darslik va yozma mashqlar orqali grammatika qoidalarini o‘rgatish, bugungi kunda talabalar ehtiyojlariga javob bermay qolmoqda. Bu metodlar ko‘pincha o‘quvchilarda tilni o‘rganishga bo‘lgan motivatsiyani pasaytiradi hamda ularning

amaliy nutqiy ko'nikmalarini shakllantirishda yetarli natijalar bermaydi. Shu sababli, til o'rganishda yangi yondashuvlar, xususan zamonaviy texnologiyalardan foydalanish ayni paytda katta ahamiyat kasb etmoqda. Zamonaviy texnologiyalar, jumladan, mobil ilovalar, onlayn o'quv platformalari, sun'iy intellekt asosidagi dasturlar, virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari til o'rgatishni interaktiv, qiziqarli va individual o'rganish tajribasiga aylantirmoqda. Bu vositalar o'quvchilarga grammatika qoidalarini nafaqat nazariy, balki real vaziyatlarda qo'llash imkoniyatini beradi. Masalan, onlayn testlar va o'yinlar orqali o'quvchilar o'z bilimini darhol sinab ko'rishi, xatolarini tuzatishi mumkin. Virtual haqiqat platformalari esa nutqiy vaziyatlarni real muhitga yaqinlashtirib, o'rganuvchilarni tilni amalda qo'llashga undaydi. Shuningdek, sun'iy intellekt yordamida ishlab chiqilgan grammatikani tekshirish va tahlil qilish dasturlari o'quvchilarga yozma va og'zaki nutqda yuzaga keladigan xatolarni tezda aniqlash va to'g'rilashda yordam beradi. Bu esa o'quvchilarning mustaqil ishlash ko'nikmalarini rivojlantiradi va tilni o'rganish jarayonini yanada samarali qiladi.

Interfaol metod

Ta'lim jarayonida o'quvchilar hamda o'qituvchi o'rtasidagi faollikni oshirish orqali o'quvchilarning bilimlarni o'zlashtirishini faollashtirish, shaxsiy sifatlarini rivojlantirishga xizmat qiladi.

"Interaktiv" (interfaol)-inglizcha so'z bo'lib, "interact"- "inter"-bu o'zaro, "act"-bu "harakat qilmoq" ma'nosini anglatadi. Umumlashtirganda esa "Interaktiv" (interfaol) -"o'zaro harakat qilmoq" ma'nosini anglatadi.

Bundan tashqari, onlayn platformalar va videokonferensiyalar yordamida o'quvchilar va o'qituvchilar o'rtasida masofaviy muloqot imkoniyati yuzaga

keladi, bu esa til o'rganishni geografik chegaralardan mustaqil qiladi va ko'proq insonlarga ta'lim olish imkonini beradi. Bu esa zamonaviy ta'limda global jarayonlar bilan hamohanglikda bo'lishni ta'minlaydi. Shu sababli, zamonaviy texnologiyalar yordamida ingliz tili grammatikasini o'rgatish metodikasini rivojlantirish va uni o'quv jarayoniga integratsiya qilish bugungi kunda til ta'limi sifatini oshirish uchun muhim vazifalardan biri hisoblanadi. Ushbu maqolada texnologiyalarning ta'lim jarayonidagi o'rnini, ularning samarali usullari va amaliyotda qo'llanishi ko'rib chiqiladi hamda bu jarayonda yuzaga keladigan imkoniyatlar va cheklovlar tahlil qilinadi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI. Onlayn ta'lim platformalari va interaktiv kurslar. Bugungi kunda ta'lim sohasida onlayn platformalar (Coursera, edX, Udemy, Khan Academy) til o'rgatishda keng qo'llanilmoqda. Bu platformalar ingliz tili grammatikasini o'rgatishda interaktiv darslar, video ma'ruzalar, avtomatlashtirilgan testlar va baholash vositalarini taqdim etadi. Masalan, Coursera va edX'dagi grammatik kurslar ko'p bosqichli mashqlar bilan mustahkamlangan bo'lib, o'quvchi qoidalarini o'rganish bilan birga ularni amalda qo'llash imkoniga ega bo'ladi. Shu bilan birga, onlayn forumlar orqali talabalar o'zaro fikr almashishi, savol-javob qilishi mumkin, bu esa o'rganishni yanada samarali qiladi.

Mobil ilovalar — Duolingo, Babbel, Memrise, Grammarly — ingliz tili grammatikasini o'rgatishda katta yordam beradi. Ular foydalanuvchiga o'yin elementlarini taklif qilib, mashqlarni qiziqarli va rag'batlantiruvchi shaklda taqdim etadi. Duolingo'da grammatik mavzular bo'yicha mini-viktorinalar, gap to'ldirish topshiriqlari va grammatika qoidalarini ko'zda tutilgan tarzda o'rgatish imkoniyatlari mavjud. Grammarly kabi AI asosidagi ilovalar esa yozma nutqda yuzaga keladigan grammatik xatolarni aniqlab, ularni qanday tuzatish bo'yicha aniq tavsiyalar beradi. Bu esa talabalarni mustaqil ravishda o'z ustida ishlashga undaydi. VR va AR texnologiyalari ta'limda yangi ufqlarni ochmoqda. Ingliz tili o'rganishda VR muhitlari talabalarni ingliz tilida muloqot qilish sharoitlariga olib kiradi — ular virtual auditoriya, do'kon, restoran yoki boshqa real hayotdagi vaziyatlarda grammatikaning amaliy qo'llanilishini mashq qiladilar. Masalan, VR orqali o'quvchi turli shartli gaplar yoki zamonlarni qo'llab, real vaqt rejimida dialogda ishtirok etishi mumkin. AR esa matn va tasvirlarni jonlantirib, grammatik qoidalarini osonroq tushunishga yordam beradi. Bunday vizual va interaktiv o'rganish usullari ayniqsa vizual tipdagi o'quvchilar uchun juda samarali hisoblanadi.

So'nggi yillarda AI texnologiyalari ingliz tili grammatikasini o'rgatishda inqilobiy o'zgarishlarga sabab bo'ldi. Grammarly, LanguageTool, Write & Improve kabi dasturlar foydalanuvchining yozma matnini tahlil qilib, grammatik, stilistik va leksik xatolarni aniqlaydi va to'g'ri variantlarni taklif qiladi. Bu o'quvchilarga o'z xatolarini tushunib, ularni takrorlamaslik uchun imkon yaratadi. Shu bilan birga, AI yordamida shaxsiylashtirilgan o'quv dasturlarini ishlab chiqish mumkin — har bir o'quvchining qaysi grammatik qoidalarga ko'proq e'tibor qaratishi lozimligini aniqlash va unga mos mashqlar taqdim etish. Bugungi kunda Zoom, Microsoft Teams, Google Meet kabi platformalar orqali onlayn guruh mashg'ulotlari va interaktiv darslar tashkil etish keng tarqalgan. Bu vositalar yordamida o'quvchilar grammatikaning nazariy jihatlarini o'rganibgina qolmay,

uni nutqda qo'llash imkoniyatiga ega bo'ladilar. Masalan, o'qituvchi grammatik mavzuni tushuntirib, so'ngra talabalarni kichik guruhlariga bo'lib, rolli o'yinlar yoki dialoglar orqali mashq qilishi mumkin. Bu nafaqat grammatik bilimlarni mustahkamlaydi, balki o'quvchilarning og'zaki nutqini rivojlantiradi va muloqot ko'nikmalarini oshiradi. Zamonaviy texnologiyalar til o'rganishni qiziqarli qilish uchun o'yin elementlarini tatbiq etadi. Grammatikani o'rgatishda ballar, reytinglar, badges (yutuqlar) tizimi talabalarni rag'batlantiradi. Masalan, Duolingo va boshqa ko'plab ilovalarda o'quvchilar grammatika mashqlarini bajargan sari yangi darajaga o'tadi, bu esa o'rganish jarayonini davom ettirishga undaydi. O'yin shaklidagi mashqlar qiyinchilikni kamaytirib, talabalar e'tiborini ushlab turishga yordam beradi.

XULOSA VA TAKLIFLAR Bugungi kunda til o'rganish jarayonida zamonaviy texnologiyalarning o'rni tobora ortib bormoqda va ayniqsa ingliz tili grammatikasini o'rgatishda ularning samaradorligi aniq ko'rsatildi. An'anaviy o'qitish usullaridan farqli o'laroq, texnologiyalar ta'lim jarayonini interaktiv, individual va ko'p o'lchovli yondashuvga asoslangan shaklga keltirmoqda. Bu o'quvchilarning qiziqishini oshiradi, grammatika qoidalarini o'zlashtirishni tezlashtiradi va ularni amaliy nutqda qo'llash ko'nikmalarini shakllantiradi. Onlayn ta'lim platformalari va mobil ilovalar o'quvchilarga o'z sur'atida o'rganish imkoniyatini yaratib, vaqt va makon cheklovlaridan ozod qiladi. Sun'iy intellekt bilan ishlovchi grammatikani tekshirish tizimlari esa xatolarni tez va aniq aniqlab, o'rganishni mustaqil va samarali qilmoqda. Virtual va kengaytirilgan haqiqat texnologiyalari esa o'quvchilarga tilni real hayot sharoitida qo'llash imkoniyatini berib, o'rganish jarayonini yanada qiziqarli va chuqur qiladi. Shuningdek, onlayn muloqot vositalari yordamida talabalar va o'qituvchilar o'rtasida samarali aloqa o'rnatilib, tilni amaliy qo'llashga yo'naltirilgan mashg'ulotlar tashkil qilinmoqda. Bu esa grammatikaning faqat nazariy bilim sifatida qolmasdan, faol amaliy ko'nikmaga aylanishiga xizmat qiladi. Biroq, texnologiyalardan foydalanishda

ayrim cheklovlar ham mavjud. Texnologik vositalarning to'liq samarali bo'lishi uchun o'qituvchilarning malakasi, ta'lim dasturlarining mazmuni va texnik imkoniyatlar muvofiqligi talab etiladi. Shu bilan birga, ba'zi o'quvchilar uchun texnologiya bilan ishlash qiyinchilik tug'dirishi, internet va qurilmalar yetishmasligi kabi muammolar ham mavjud. Shuning uchun zamonaviy texnologiyalarni an'anaviy o'qitish usullari bilan uyg'unlashtirish, o'quvchilarning individual ehtiyojlarini hisobga olish zarur.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy texnologiyalar ingliz tili grammatikasini o'rgatishda yangi imkoniyatlar eshigini ochmoqda. Ularning integratsiyasi ta'lim jarayonini yanada samarali, qiziqarli va individual yondashuvga asoslangan qilishda muhim omil hisoblanadi. Kelajakda texnologiyalar rivojlanishi bilan til o'rganish metodlari yanada takomillashadi, o'quvchilarning til ko'nikmalari yuqori darajaga ko'tariladi. Shu sababli, o'qituvchilar, ta'lim muassasalari va mutaxassislar texnologiyalardan foydalanishni kengaytirib, ularni mazmunli va tizimli ravishda tatbiq etishga katta e'tibor qaratishi lozim.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. **Azar, B. (2007).** *Understanding English Grammar*. Pearson Education.
2. **Biber, D., Conrad, S., & Leech, G. (2002).** *Longman Grammar of Spoken and Written English*. Longman.
3. **Collins, L. (2015).** *English Articles: A Comprehensive Guide to Using "A," "An," and "The" in English*. Oxford University Press.
4. **Cook, V. (2003).** *The English Language: A Linguistic Introduction*. Wiley-Blackwell.
5. **Eastwood, J. (1994).** *Oxford Guide to English Grammar*. Oxford University Press.
6. Faxriddin B., No'monbek A. ABS SISTEMASI BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNING TORMOZ SAMARADORLIGINI

MATEMATIK NAZARIY TAHLILI //International journal of scientific researchers (IJSR) INDEXING. – 2024. – Т. 4. – №. 1. – С. 333-337.

7.Qurbonazarov S. et al. ANALYSIS OF THE FUNDAMENTALS OF MATHEMATICAL MODELING OF WHEEL MOVEMENT ON THE ROAD SURFACE OF CARS EQUIPPED WITH ABS //Multidisciplinary Journal of Science and Technology. – 2024. – Т. 4. – №. 8. – С. 45-50.

8.Xuzriddinovich B. F. et al. ABS BILAN JIHOZLANGAN AVTOMOBILNI TORMOZ PAYTIDA O ‘ZO ‘ZIDAN VA MAJBURIY TEBRANISHLARINI TORMOZ SAMARADORLIGIGA TA’SIRINI TAHLIL QILISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 4. – С. 81-87.

9. Xusinovich T. J., Ro‘zibayevich M. N. M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNI TURLI MUHITLARDA TORMOZLANISHINI TAHLIL QILISH VA PARAMETRLARINI O ‘RGANISH.

10. Karshiev F. U., Abduqahorov N. ABS BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLAR TORMOZ TIZIMLARINING USTIVORLIGI //Academic research in educational sciences. – 2024. – Т. 5. – №. 5. – С. 787-791.

11.Каршиев Фахридин Умарович, Н.Абдуқаҳоров ИЗУЧЕНИЕ МИКРОСТРУКТУРЫ СТАЛИ В МАТЕРИАЛОВЕДЕНИИ//<https://www.iupr.ru/6-121-2024>

https://www.iupr.ru/_files/ugd/b06fdc_15c4798c874a4ddab326a52bd3af34ea.pdf?index=true

12. Xusinovich T. J., Ro‘zibayevich M. N. M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNI TURLI MUHITLARDA TORMOZLANISHINI TAHLIL QILISH VA PARAMETRLARINI O ‘RGANISH.

13. Farxadjonovna, Bekimbetova Elmira, and Abduqahorov No‘monbek. "STARTING ENGINES AT LOW TEMPERATURES." Multidisciplinary Journal of Science and Technology 5.2 (2025): 83-87.

14. Xusinovich, Turdialiyeв Jonibek, and Mo‘minov Nurali Ro‘zibayevich. "M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNI TURLI MUHITLARDA TORMOZLANISHINI TAHLIL QILISH VA PARAMETRLARINI O‘RGANISH."

15. В. Я. Бочкарев. Новые технологии и средства измерений, методы организации водоучета на оросительных системах. Новочеркасск, 2012, 227 с

16. В. А. Втюрин. Автоматизированные системы управления технологическими процессами. Основы АСУТП. Санкт-Петербург 2006, 154 с.

17. Рачков М. Ю. Технические средства автоматизации. - Москва: МГИУ, 2006, - 347 с. 9. Vohidov A. X. Abdullaeva D. A. Avtomatikaning texnik vositalari. T. TIMI, 2011. 180 b.